Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 200. Brașovŭ, Duminecă 11 (23) Septemvre 1888.

Procesulŭ de pressă alŭ generalului Doda,

pertractatŭ înaintea curții cu jurați din Aradŭ în 17 Sept. 1888.

(Raportŭ stenograficŭ alŭ „Gaz. Trans.")

(Fine).

Acusa procurorului Vincențiu Cserna: Onoratŭ juriu! Binevoițĭ a ținé sémă la aceea, că Traianŭ Doda, generalŭ în pensiune, a fostŭ alesŭ deputatŭ la anulŭ 1887 în cerculŭ Caransebeșului. Nu șĭ-a ocupatŭ loculŭ, ci după deschiderea camerei a declaratŭ în rescriptulŭ sĕu, adresatŭ către presidentulŭ camerei, că nicĭ nu 'șĭ va presenta mandatulŭ, nicĭ nu va abdice de elŭ. A aflatŭ apoi de bine a tipări acestŭ rescriptŭ împreună cu o proclamațiă și a-lŭ împărți între alegĕtorii din Caransebeșŭ. Acéstă proclamațiă, precum s'a întonatŭ în acusa cetită, acusă naționalitatea maghiară, că acésta a scosŭ naționalitatea română din tóte posițiile luptei constituționale, și, sub cuvêntŭ, că e pusă în cumpănă onórea națională, îndémnă pe Românĭ sĕ pășéscă pe unŭ astfelŭ de têrêmŭ de activitate, ce cade afară de cadrulŭ luptei constituționale.

Astfelŭ acéstă proclamațiă e întru tóte potrivită ca sĕ ațițe la ură contra Maghiarilorŭ partea mai ușorŭ de amăgitŭ a Românilorŭ.

Onorațĭ juratĭ! Intr'o țéră ca Ungaria, ce este patria atâtorŭ naționalitățĭ, înțelegerea frățéscă și pacînică a acestorŭ naționalitățĭ este condiția indispensabilă a esistenței statului. Din causa asta s'a îngrijitŭ legislațiunea de a nu fi permisŭ a agita nepedepsitŭ o naționalitate contra altei naționalitățĭ, croindŭ, prin alineatulŭ alŭ 2-lea din § 172 alŭ codicelui penalŭ, pedépsă asupra acelora, carĭ provócă la ură o naționalitate contra celeilalte.

E întrebare acum, onorațĭ jurațĭ, décă în pasagele incriminate din acéstă proclamațiă se cuprinde agitațiă, orĭ nu?

Dațĭ-mĭ voiă sĕ vĕ înșirŭ, sĕ vĕ desvoltŭ causele pentru carĭ în părțile incriminate ale proclamației se cuprinde într'adevĕrŭ agitațiă, pentru care Traianŭ Doda, care în cursulŭ investigației a recunoscutŭ, că dênsulŭ a publicatŭ acea proclamațiă, este vinovatŭ pentru delictulŭ agitațiunei de naționalitate:

Trăimŭ într'unŭ statŭ constituționalŭ și buna înțelegere între naționalitățĭ, precum și egalitatea juridică, e unulŭ dintre punctele cardinale ale constituției statului nostru. Statulŭ impune datorințe egalĭ tuturorŭ cetățenilorŭ, dér, în schimbŭ pentru acésta, le garantéză eserciarea unorŭ dreptur̆ĭ autonóme și le dă cetățenilorŭ dreptulŭ de a influința prin representanții lorŭ atâtŭ în modŭ mijlocitŭ, câtŭ și nemijlocitŭ asupra afacerilorŭ municipale și asupra afacerilorŭ statului. Acestŭ dreptŭ îĭ compete fiăcărui cetățênŭ din statulŭ maghiarŭ: Maghiarului, Germanului, Croatului, Slovacului, Sêrbului și Românului deopotrivă.

Décă dér statulŭ ar impune cuiva numai sarcinĭ, ér nu și favorulŭ de a esercita drepturile constituționale, acésta ar fi nedreptate; ba fiindcă prin lege îĭ suntŭ date cetățênului asemenĭ drepturĭ, în casulŭ de mai susŭ s'ar comite o despoiare de dreptŭ, ceea ce ar produce amărăciune și ură în viéța publică și privată a cetățenilorŭ, și acésta a se face nu este la locŭ.

Décă Traianŭ Doda nu ar fi disŭ nimicŭ mai multŭ decâtŭ că: poporulŭ românŭ e scosŭ din tóte posițiile luptei constituționale prin uneltirĭ, chiar și numai asta ar fi o causă suficientă pentru a se pedepsi în sensulŭ § 172 din codicele penalŭ. Dér Traianŭ Doda nu s'a opritŭ aicĭ, ci dênsulŭ, sub cuvêntŭ, că e pusă în cumpănă onórea națională a poporului românescŭ, provócă pe Românĭ la o luptă mare și anevoiósă. E dreptŭ, că dênsulŭ s'a încercatŭ a netezi acésta și a o presenta în colórea nevinovăției, dér D-Vóstră, onorațĭ jurațĭ, ușorŭ puteți observa, elŭ înșusĭ spune, că nu e vorba de unŭ locŭ, nu de concesiunĭ bagatele politice și de limbă, și décă ar fi voitŭ sĕ câștige numai alegerea, a fostŭ în posesiunea cercului electoralŭ și bine a sciutŭ, că precum până acum n'a esistatŭ contra lui agitațiă, astfelŭ nicĭ pe viitorŭ nu va esista, și dice, că naționalitatea română e scósă din tóte posițiile: o provócă decĭ la luptă, ér acéstă luptă se póte continua însĕ numai afară de cadrulŭ luptei constituționale.

Dér, Domnilorŭ, unŭ statŭ, în ale căruia legĭ de naționalitate stă scrisŭ, că fiă-care cetățênŭ de naționalitate maghiară este egal îndreptățitŭ cu cetățênulŭ de orĭ-ce naționalitate, unŭ statŭ, care a civilisatŭ (polgárositotta) chiar acele locurĭ dela granița, în carĭ Traian Doda a fostŭ alesŭ de 6 orĭ ca deputatŭ, și pe locuitorĭ nu numai că nu i-a despoiatŭ de drepturile lorŭ, ci de voiă bună i-a îndestratŭ cu eserciarea drepturilorŭ constituționale: scopulŭ unui asemenĭ statŭ nu este sĕ eschidă pe orĭ-ce cetățênŭ dela eserciarea drepturilorŭ constituționale.

Prea bine scimŭ, care este scopulŭ lui Traianŭ Doda și semenilorŭ sĕi, ei îlŭ tăinuescŭ, dér tótă lumea scie că, scopulŭ lorŭ e realisarea unei Daco-Romanii marĭ, care sĕ cuprindă în sine Bucovina, Ardélulŭ și Ungaria până la Tisa. Acéstă utopiă nu se póte realisa fără cutropirea corónei S-lui Stefanŭ, și a ordinei de statŭ.

D-vóstră, d-lorŭ jurațĭ, ațĭ vĕdutŭ o schinteiă mică ce se află în acéstă proclamațiă și nu este permisŭ sĕ o ignorămŭ, căcĭ atmosfera în care apare este plină de o spuză, ce esploatéză ușorŭ și e periculósă.

Dela D-vóstră, onorațĭ jurațĭ, așteptŭ sĕ suprimațĭ acea schinteiă, și când vĕ rogŭ sĕ osândițĭ pe acusatŭ, o facŭ din convingerea, că prin verdictulŭ osênditorŭ vĕ împlinițĭ nu numai datorința de judecătorĭ, ci și de patrioțĭ.

Presidentulŭ: Imprejurarea, că numai acusă există, mĕ disponéză dela repețirea și esplicarea celorŭ dise. Scurtŭ disŭ, cuprinsulŭ acusei e: că Traianŭ Doda, într'unŭ rescriptŭ adresatŭ către presidentulŭ camerei, a declaratŭ, că nicĭ nu'șĭ depune mandatulŭ, nicĭ nu'șĭ ocupă loculŭ în cameră, și deodată cu comunicarea acestorŭ rescripte alegĕtorilorŭ sĕi, a publicatŭ și o proclamațiă, în care între altele dise, că e în curgere o luptă mare și anevoiósă, că nu mai e vorba de unŭ locŭ, nu e vorba de concesiune politică, care locŭ legislativŭ e numai lucru secundarŭ, ci totulŭ e o causă națională, onórea națională a poporului românŭ e pusă în cumpănă, și prin acésta proclamatorulŭ îndémnă poporulŭ românescŭ a păși pe unŭ terenŭ de activitate, ce cade afară de cadrulŭ constituției, acéstă proclamațiă este potrivită pentru a îndemna partea mai puținŭ cultă a Românilorŭ la ură contra naționalității maghiare. Acusatulŭ se silesce a presenta întregŭ lucrulŭ în colórea nevinovăției, însĕ tocmai fiind-că însușĭ dice, că nu e vorba de unŭ scaunŭ, nu e lucru micŭ: de mare lucru e aicĭ vorba, de marea Daco-Romaniă, ce e ascunsă în scopulŭ sĕu, dér nu e exprimată. — Acesta este scurtulŭ cuprinsŭ alŭ acusei.

După acestea întrebŭ:

(Dr. *Simon* cetesce interogatoriulŭ.)

Suntŭ jurații convinșĭ în consciința lorŭ:

1. Că Traianŭ Doda, generalŭ c. r. în pensiune, este autorulŭ proclamației românescĭ, apărute în tipografia „Posaune" din Timișóra cu data 14 Octomvre 1887, adresată către alegĕtorii din cerculŭ Caransebeșului și iscălită de Traianŭ Doda?

2. Cuprinde-se în punctŭ 1 alŭ imprimatului din vorbă agitația de naționalitate prevĕdută în alineatulŭ alŭ doilea din § 172 alŭ codicelui penalŭ?

3. Pentru publicarea imprimatului, memoratŭ în punctulŭ primŭ, vinovatŭ este acusatulŭ de delictulŭ de agitațiă contra unei naționalitățĭ, prevĕdutŭ în alineatulŭ alŭ doilea din § 172 alŭ codicelui penalŭ?

Presidentulŭ: Are acusatorulŭ ceva de observatŭ?

Acusatorulŭ: N'am.

Presidentulŭ: Astfelŭ întrebările se subscriu.

Presidentulŭ: Cerŭ linisce! Când predau aceste întrebărĭ împreună cu actele procesuale, d-lorŭ jurațĭ, vĕ facŭ atențĭ, că legea pentru aceea v'a încredințatŭ enunciarea sentinței, pentru-că consciința viuă a omului cu mai mare siguritate judecă, decâtŭ litera mórtă. Legea nu vĕ trage la rĕspundere pentru ceea ce simțițĭ, nu vĕ arată regulĭ, după carĭ sĕ vĕ faceți judecata, nu vĕ demandă sĕ recunóscețĭ tóte faptele de adevĕrate, ci pretinde numai, ca în internulŭ D-vóstrĕ sĕ vĕ întrebațĭ consciința,

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Despre educațiunea de sine însușĭ*)

(Subiectulŭ unei conferințe ținute la Ateneulŭ din Craiova).

Schopenhauer împarte bunurile vieții în trei clase, care suntŭ:

1. Bunurile personale, adecă *ceea ce este cineva*; facultățile sale fisice, morale și intelectuale, cum suntŭ: sănĕtatea, puterea, frumseța caracterului moralŭ, inteligența și cultura acestora;

2. *Ceea ce are cineva*, adecă proprietatea séu averea materială;

3. *Ceea ce representă séu însémnă cineva*, ceea ce este în opiniunea altora; adecă onórea séu numele bunŭ, rangulŭ și gloria.

Din acestea cele mai însemnate pentru fericirea omului suntŭ bunurile personale, la care trebue sĕ adaugemŭ în prima liniă și amicia, pentru-că fără ea, și pentru omulŭ celŭ mai înțeleptŭ, viéța ar fi adeseorĭ o povară prea grea.

Celelalte bunurĭ încă contribuescŭ la mulțămirea nóstră, precum lipsa lorŭ ne póte causa multe suferințe, împiedecându-ne în aspirațiunile și tendințele nóstre; însĕ nicĭ bogăția, nicĭ posițiunea socială nu ne potŭ face ferícițĭ. „Fericirea nu este lucru ușorŭ", dice unŭ moralistŭ francesŭ, Chamfort, „este fórte greu de a o afla în noi inși-ne, și neputință de a o afla aiurea." Facultățile personale suntŭ cu atâtŭ mai de preferitŭ, cu câtŭ dela ele atérnă, în mare parte, câștigarea și păstrarea altorŭ bunurĭ morale și materiale.

Óre nu este dér o rătăcire a se îngrijĭ cineva mai multŭ de avere, de îndestularea ambițiunei și de alte bunurĭ exteriore, decâtŭ de propria cultură, precum ar fi o rătăcire, décă ne-amu silĭ sĕ lăsămŭ copiilorŭ noștri mai bine, avere decâtŭ o bună educațiune?

Negreșitŭ averea e necesară și fiăcare e datorŭ a munci ca s'o câștige, atâtŭ pentru sine, câtŭ și pentru ai sĕi. Pentru-că viețuirea morală, e fórte grea și demulteorĭ cu neputință în lipsă de mijlóce materiale.

S'a observatŭ că gradulŭ de moralitate a unei societățĭ este de regulă în proporțiune cu buna-starea sa materială; ér miseria, nu în tóte, dér în cele mai multe casurĭ, este nedespărțită de imoralitate.

Nu e mai puținŭ însĕ adevĕratŭ, că averea nu este și nu trebue sĕ fiă decât unŭ mijlocŭ pentru cultura și scopurile nóstre morale, care singure înaltă viéța și-i dau însemnătatea și sfințenia ce trebue sĕ o aibă. Pentru aceea nicĭ popórele nu păstréză în memoria lorŭ decâtŭ numele acelorŭ ómenĭ, carĭ s'au distinsŭ ca binefăcĕtorĭ ai omenirei séu ai némului lorŭ prin fapte și sacrificie, séu prin opere de sciință și artă.

Averile singure și plăcerile n'au câștigatŭ nimĕnuĭ respectulŭ și iubirea nicĭ a contemporanilorŭ sĕi, și cu atâtŭ mai puținŭ a posterității, și de sigurŭ nicĭ adevĕrata fericire. Pentru-că este o lege binecuvêntată a firei omenescĭ, că omulŭ nu póte fi fericitŭ decâtŭ trăindŭ și lucrândŭ pentru binele altora.

Și cu tóte acestea pentru mulțĭ, póte pentru cei mai mulțĭ, grija de tóte dilele, scopulŭ vieței lorŭ, este înmulțirea averei séu căutarea plăcerilorŭ de rêndŭ. Materialismulŭ și sensualismulŭ suntŭ tendințele caracteristice ale mulțimei; și numai unŭ micŭ numĕrŭ îșĭ caută mulțumirea în ocupațiunĭ intelectuale, în cultivarea artelorŭ, séu în întreprinderĭ de binefacerĭ și de interesŭ publicŭ.

Acésta vine, fără îndoélă, din firea omenéscă, care anevoe și rarŭ se póte ridica de sine mai pe susŭ de trebuințele materiale ale îngustului cercŭ în care traesce; vine însĕ, în mare parte, și din lipsa deprinderei de a reflecta asupra sa însușĭ, de a stărui pentru ameliorarea personală, din lipsa deprinderei de a se controla și a se educa prin sine însușĭ.

Vorba „educațiune" s'ar păré, că nu are înțelesŭ pentru ómenii adulțĭ, pentru-că aceștia, bine, rĕu, șĭ-au făcutŭ deja educațiunea. S'ar păré că educațiunea e posibilă numai pentru ómenii tinerĭ, pentru copii până la o etate óre-care. Acésta e adevĕratŭ într'unŭ sensŭ mai restrînsŭ, despre educațiunea cu aju-

*) După „*Convorbiri literare*".

cum sě cântărițĭ cele petrecute, după facultatea judecății D-vóstrě sě vě declarațĭ cu curagiu bărbătescŭ pentru vinovăția orĭ nevinovăția acusatului, după cum îlŭ vețĭ fi aflatŭ de vinovatŭ, orĭ nevinovatŭ

Jurații se retragŭ.

Presidentulŭ: (trage clopoțelulŭ). Custodĭ pășițĭ înainte, ușile sě se încuie. Ridicŭ ședința.

Jurații se reîntorcŭ și Dr. Stefanŭ Priegel publică verdictulŭ curții cu juratĭ.

Pe onórea și consciința mea înaintea lui Dumnedeu și a ómenilorŭ verdictulŭ juriului e următorulŭ:

la întrebarea primă: 12 da,
la întrebarea a doua: 12 da,
la întrebarea a treia: 12 da.
(Unŭ slabŭ „eljen“ se aude)

Presidentulŭ: Se vorŭ mai ceti întrebările.

Dr. Simon: Le cetesce.

Presidentulŭ: poftesce pe acusatorŭ sě se pronunțe asupra aplicării legii.

Acusatorulŭ: Fiindŭ vorba de judecarea acusatului, 'mĭ iau vóiă a mě pronunța și asupra împrejurărilorŭ ușurătóre și agravatóre:

Imprejurare ușurătóre de felŭ nu esistă! Imprejurărĭ agravatóre suntŭ: că acusatulŭ în virtutea culturei sale a prevědutŭ vătămarea legii comisă de dênsulŭ; în virtutea posiției sale sociale și a influinței ce o are în Caransebeșŭ, ca unulŭ, care de 6 orĭ a fostŭ alesŭ deputatŭ alŭ locuitorilorŭ, cuvintele lui suntŭ de o însemnătate estraordinară, în sfîrșitŭ împrejurare agravatóre e, că chiar față de acelŭ statŭ a comisŭ vătămarea, dela care și acum trage pensiune.

Binevoițĭ a lua în considerare dispozițiile §-lui 90 la dictarea pedepsei.

Tribunalulŭ se retrage pentru aducerea sentinței.

In scurtŭ timpŭ se reîntórce.

Presidentulŭ ordonéză a se ceti §§-ii 171, 172 și 90 din codicele penalŭ.

Dr. *Simon*: cetesce paragrafii respectivĭ,

Presidentulŭ: publică următórea *sentință*:

Tribunalulŭ reg, în calitate de judecătoriă de pressă, a judecatŭ *in numele Maiestății sale regelui*:

Traianŭ Doda, generalŭ c. r. în pensiune, născutŭ în Prilipețŭ, de 66 anĭ, se declară vinovatŭ în delictulŭ de agitare contra naționalității, prevědutŭ în aliniatulŭ alŭ doilea din §. 172 alŭ codicelui penalŭ, și pentru acésta se condamnă, în sensulŭ § 172, cu aplicarea § 90, la *2 anĭ de robiă* (államfogház) și la o amendă în banĭ de *1000 fl.* pentru scopurile amintite în § 1 alŭ art. de lege 8 din 1887, în casŭ de neplătire se judecă la prelungirea închisorii la 3 anĭ; mai departe datorŭ este în terminŭ de 15 dile a solvi 62 fl. 20 cr. spese visteriei statului și 4 fl. 40 cr. dragomanului, fiindŭ a se încassa aceste sume la casŭ de neplătire pe calea esecuțiunei.

Sgomotŭ mare în auditoriu. Nu s'au mai auditŭ cuvintele din urmă ale procurorului.

Doda și Strossmayer.

I.

Brașovŭ, 10 Septemvre st. v.

Foile șoviniște ungurescĭ găsescŭ, că esistă o legătură între cuvintele dojenitóre adresate de Majestatea sa monarchulŭ nostru episcopului Strossmayer la Belovarŭ și între judecata ce i-au făcut'o jurații dela Aradŭ generalului Traianŭ Doda.

„Traianŭ Doda“ — dice „Pesti Naplo“ — „face ceea ce face și Strossmayer. Și décă regele a pronunțatŭ asupra lui Strossmayer cea mai nimicitóre sentință, de ce sě fiă mai indulgentă curtea cu juratĭ față cu Doda?“

„Verdictulŭ“ juriului din Arad se pune așadér pe aceeașĭ tréptă cu „sentința“ monarchului. Acésta se întêmplă atuncĭ, când sciutŭ este, că juriulŭ din Aradŭ n'a făcutŭ alta decâtŭ a subscrie prin votulŭ sěu cererea formulată în acusarea representantelui ministeriului publicŭ.

Autoritatea capului statului, care după tóte prncipiile constituționale trebue sě stea totdéuna mai pe susŭ de luptele de partidă ca unŭ sanctuarŭ neatacabilŭ, se trage astfelŭ de către șoviniștii pressei ungurescĭ în învălmășéla luptelorŭ pasionate politice și se declară a fi solidară cu procurorii guvernului ungurescŭ și cu tendințele și nisuințele creaturelorŭ acestuia ce au format juriul, într'un procesŭ ce l'a intentatŭ partida dela putere unui bărbatŭ de frunte din oposițiunea naționalităților ŭ.

Acéstă straniă și ne mai pomenită manieră publicistică este cu atâtă mai surprindětóre, cu câtŭ ea este împreunată cu o monstruósă denaturare a faptelorŭ petrecute.

„Traianŭ Doda,“ dicŭ șoviniștii dela fóia maghiară „face totŭ ceea ce face si Strossmayer“.

Ajunge că o sustinŭ, ca sě-o și dovedéscă însě nicĭ că se gândescŭ. In cele din urmă autorulŭ articulului din vorbă alŭ lui „Pesti Naplo“ va fi fostŭ de ideă, că décă procurorulŭ și décă jurații din Aradŭ se identifică cu autoritatea supremă a capului statului, și cuvintele lui suntŭ unŭ eflucsŭ alŭ acestei autoritățĭ. Prin urmare la ce ar mai trebuì sě și le justifice cu dovedĭ?

Traianŭ Doda face ce a făcutŭ și Strossmayer?

Noi scimŭ, că episcopulŭ dela Diakovar a fostŭ dojenitŭ de către Majestatea Sa pentru cuprinsulŭ unei telegrame, ce a adresat'o la Kiev, când cu aniversarea introducerei creștinismului în Rusia.

Adresatu-sa óre și generalulŭ Doda cu vreo asemenea telegramă către vreo corporațiune, societate séu vr'unŭ comitetŭ festivŭ din afară?

Nouě nu ne este cunoscutŭ așa ceva și nicĭ procurorulŭ dela Aradŭ n'a pututŭ produce unŭ asemenea faptŭ spre întărirea acusațiunei sale.

Décă generalulŭ Doda s'a adresatŭ vre-odată, către cineva în afacerea intereselorŭ vitale ale națiunei sale, atuncĭ acesta n'a fostŭ altulŭ decâtŭ însușĭ Domnitorulŭ sěu, marele sěu căpitanŭ, căruia i-a servitŭ cu credință nestrămutată și cu celŭ mai mare devotamentŭ anĭ îndelungațĭ.

A cerutŭ generalulŭ nostru de pildă sprijinulŭ și înaltulŭ scutŭ alŭ Maiestății Sale pentru ca sě se pótă realisa vechia dorință a grănițenilorŭ sěi de a avé și ei o scólă românéscă în Caransebeșŭ, dorință care a întêmpinatŭ celŭ mai categoricŭ refusŭ din partea guvernului. A cerutŭ acestŭ scutŭ și în alte cestiunĭ de viéță ale poporului grănițerescŭ.

Ore sě fi făcutŭ și episcopulŭ Strossmayer asemenea în ceea ce privesce interesele de viață ale credincioșilorŭ sěi Croațĭ? Nu ne îndoimŭ, că o va fi făcutŭ, căcĭ dînsulŭ a fostŭ totdéuna consideratŭ de ai sěi ca unŭ luptătorŭ de frunte pentru drepturile, cultura și bunăstarea Croațilorŭ.

Sě fiă óre aceste fapte ale episcopului croatŭ, carĭ se punŭ alăturĭ cu faptele generalului Doda?

Cum sar potrivi atuncĭ „sentința“ maiestetică cu „verdictulŭ“ juraților din Aradŭ, căcĭ noi nu scimŭ ca Maiestatea Sa sě fi imputatŭ măcarŭ c'unŭ singurŭ cuvêntŭ lui Strossmayer la Belovar, că s'ar lupta pentru Croația sě aibă scóle și drepturĭ.

Nu suntemŭ în stare a înțelege dér nicĭdecum nexulŭ ce ar esista după diarele șoviniste maghiare între cuvintele monarchului nostru și verdictulă din Aradŭ.

Și décă aceste diare totușĭ susțin esistența acestui nexŭ, chiar cu risiculŭ de a lovì în autoritatea capului statului, atuncĭ causele trebue sě fiă cu totulŭ altele decâtŭ cele cuprinse în dojenirea monarchului dela Belovar și la rêndulŭ sěu suntemŭ datorĭ de a le cerceta mai de aprópe și cu deamĕruntulŭ.

Procesulŭ lui Doda și foile ungurescĭ.

„Pesti Napló“, în articululŭ sěu de fondŭ dela 17 Septemvre, scrie sub titlulŭ *„Traianŭ Doda condamatŭ la doi anĭ“* — între altele:

... Fórte mulțĭ vorŭ fi, carĭ vorŭ aduce aspra judecată din Aradŭ în legătură cu evenimentele dela Belovarŭ, petrecute în curêndŭ, și vorŭ fi convinșĭ că asupra curții cu juratĭ din Aradŭ a avutŭ multă înrîurire acea rigóre, cu care regele a apostrofatŭ la Belovarŭ pe Strossmayer.

Traianŭ Doda tace aceea ce face și Strossmayer. Și décă regele a pronunțatŭ asupra lui Strossmayer cea mai nimicitóre sentință, curtea cu juratĭ din Aradŭ sě fiă mai indulgentă cu Doda?

N'a fostŭ mai indulgentă. A pronunțatŭ verdictulŭ și nu a suferitŭ joculŭ lui Doda, prin care a voitŭ sě facă preste putință aducerea verdictului, absentândŭ dela pertractare.

Ca apěrătorŭ alŭ lui Traianŭ Doda s'a presentatŭ Carol Eötvös, deputatŭ dietalŭ. Dér elŭ nu a voitŭ sě fiă numai apěrătorŭ, ci totodată și representantulŭ lui Doda, care era absentŭ. Curtea cu juratĭ nu l'a acceptatŭ, și a fostŭ în dreptŭ sě nu-lŭ accepteze. Și după ce acusatulŭ nu a fostŭ representatŭ, ea nu a acceptatŭ nicĭ pe apěrătorŭ.

Din punctŭ de vedere alŭ formei, și acésta se póte motiva; dér după părerea nóstră, acésta este partea cea slabă a verdictului. Pentru că verdictulŭ nu e numai de natură penală, ci de natură politică, și faptulŭ, ca cineva — fie câtŭ de vinovatŭ — sě se condamne fără a se apěra, ușorŭ s'ar puté exploata pentru agitațiunĭ politice.

Acésta se póte însě corege; pentru că curia póte schimba verdictulŭ și póte ordona o nouă pertractare, la care apoi Traianŭ Doda póte sě fiă în persónă de față și póte sě se foloséscă de tóte drepturile apěrării.

După ce însě acestŭ corectivŭ există, noi din parte-ne aprobămŭ pe deplinŭ procederea de astădĭ a curții cu juratĭ din Aradŭ.

O aprobămŭ încâtŭ privesce efectulŭ ei moralŭ și o aprobămŭ mai departe de aceea, pentru că Traianŭ Doda s'a încercatŭ sě se jóce și cu curtea cu jurații cum s'a jucatŭ cu dieta țěrii și a voitŭ sě le pórte pe amêndouě de nasŭ. A fostŭ corectŭ a arěta lui Traianŭ Doda, că se póte aduce verdictŭ pentru delictŭ de agitare și atuncĭ, când vinovatulŭ încungiură cu intenția pe judecătoriă. A fostŭ bine sě i se arete, că cu anumite absenții continue nu póte sě dăinuéscă nicĭ dieta, nicĭ curtea cu jurațĭ...

SCIRILE DILEI.

Joi, Inălțimea Sa Archiducele *Carol Ludvig*, împreună cu soția Sa Archiducesa *Maria Teresia.* au sositŭ dela Sinaia în Brașovŭ și au făcutŭ îndată o escursiune de aicĭ la Rêșnovŭ, unde au visitatŭ castelulŭ de acolo. Séra la $6^1/_2$ óre s'a întorsŭ în Brașovŭ și a visitatŭ biserica evangelică de aicea, ascultândŭ la concertulŭ cu organele, datŭ de organistulŭ Rudolf Lasl. Din biserică Inalții óspețĭ s'au dusŭ la otelulŭ „Bucurescĭ“, unde au primitŭ comitetulŭ Reuniunei „Crucei roșie“. După primire a fostŭ masă, la care au fostŭ învitate 12 persóne. Archiducele și archiducesa au vorbitŭ fórte afabilŭ cu toțĭ membrii comitetului și cu învitații. La 10 óre séra Inălțimile lorŭ au mersŭ la gară, de unde au plecatŭ diminéța la Sibiiu.

***

„Pesti Naplo“ reproduse în dilele acestea o scire, în sensulŭ căreia Ludovicŭ *Mocsary*, Carol *Eötvös* și Dionisiu *Pazmandy*

---

torulŭ altora. Ér în înțelesulŭ largŭ alŭ cuvêntului, întrégă viéța este o școlă; educațiunea nóstră începe în légănŭ și se termină în mormêntŭ.

Instituțiunile firescĭ pentru crescerea tinerimei suntŭ familia și școla. Acestea suntŭ însě numai o pregătire pentru scóla vieții, o pregătire în adevěrŭ necesară, fără de care noi nicĭ-odată n'amŭ fi ceea ce amŭ puté sě fimŭ, orĭ câtŭ de indestrațĭ amŭ fi dela natură. Chiar între ómenii celebri prin geniulŭ lorŭ anevoe se va găsì vre-unulŭ, care sě nu fi suptŭ pulberea scólei. Shakespeare, pe care le place unora a și-lŭ închipuì ignorantŭ, se scie că șĭ-a terminatŭ studiile liceale în Stratford și cunoscea limbele latină, grecă, francesă, italiană și póte și cea spaniolă. Victorŭ Hugo era fórte familiarŭ cu clasicii latinĭ și elenĭ, pe carĭ îi cetea în originalŭ. Schiller, după-ce îșĭ făcŭ educațiunea clasică și studiă medicina, aprofundă filosofia lui Kant și, prin importantele sale studii, dědŭ o mai mare desvoltare esteticei acestuia. Gœthe, renumitŭ ca poetŭ și omŭ de sciință totdeodată, și adêncŭ cunoscětorŭ alŭ literaturilorŭ classice, vechĭ și moderne, îșĭ făcŭ scólă din operele lui Spinoza, pe care-lŭ considera ca maestrulŭ sěu în filosofiă. Schopenhauer, deopotrivă celebru ca filosofŭ și ca scriitorŭ, asemenea măestrului sěu Platonŭ, era fiulŭ unui neguțătorŭ germanŭ, care-lŭ luase dela scólă ca sě urmeze meseria părintéscă. Insě după mórtea tatălui, spunêndu-i mumă-sa, că, décă nu-i place comerțulŭ, îi dă voe sě-șĭ urmeze studiele liceale și univesitare, elŭ věrsă lacrimĭ de bucuriă și în scurtŭ timpŭ devenì unulŭ din cei mai iscusițĭ eleniștĭ și latiniștĭ, pe lângă care vorbea cu eleganță și limbele culte ale Europei apusene; alegêndu-șĭ apoi de specialitate filosofia, studiă cu deamĕruntulŭ literatura filosofică și religiósă a Indiei și operele lui Platonŭ și ale lui Kant, pe care îșĭ întemeiéză sistema sa filosofică, ducêndŭ mai departe cugetarea acestorŭ predecesorĭ ai sěi.

Ceea-ce este de regretatŭ în operele celorŭ mai iubițĭ din scriitorii noștri până la 1860, este tocmai defectuósa lorŭ educațiune intelectuală din timpulŭ tinereții provenită din lipsa de scolĭ bine organisate.

Sě ne grăbimŭ a abserva însě, că și cea mai bună scólă nu este decâtŭ unŭ mijlocŭ de a ne ajuta în lucrarea nóstră de evoluțiune. Desvoltarea elevului prin propria sa activitate este scopulŭ scólei mai multŭ decâtŭ cunoscințele ce-i póte da. Ómenii cei mai practicĭ și mai întreprindětorĭ suntŭ Englesii și Americanii, pentru-că caracterulŭ distinctivŭ alŭ scólelorŭ lorŭ este mai multŭ educațiunea decâtŭ instrucțiunea. Apoi întrégă educațiunea este o afacere de deprindere; și, ca sě fiă adevěrată și completă, acéstă deprindere trebue făcută regulatŭ, după o anumită ordine și într'unŭ timpŭ îndelungat ceea ce este cu greu séu imposibil omului tênĕrŭ fără ajutorulŭ scólei. Este o strînsă analogŭ între exercițiulŭ unei arte, alŭ artei de a cânta séu de a desemna, de exemplu, și între educațiunea propriu disă, care și ea este o artă, póte cea mai grea și de sigurŭ cea mai însemnată din tóte.

(Va urma).

avé de gândŭ sĕ constitue o nouă partidă, cu scopulŭ de a urma o politică de împăciuire cu naționalitățile. Scirea acésta produsă mare turburare între politicii ungurĭ. Intru aceea însĕ unulŭ dintre membrii presupusului triumviratŭ, anume deputatulŭ dietalŭ Dionisiu Pazmandy, se grăbì a liniști spiritele, adresând redactorului dela „Pesti Naplo“ o scrisóre, în care după ce îșĭ esprimă regretulŭ, mai vîrtosŭ pentru-că acéstă scire se aduce în legătură cu procesulŭ lui Traianŭ Doda, face următórea declarațiune: „.....Eu nu sciu pe ce basă póte cineva sĕ aducă numele meu în legătură cu uneltirile naționalitățilorŭ. Întrégă activitatea mea politică stă în contradicere cu acésta. Eu nicĭ-odată n'am tăinuitŭ principiile mele de căpetenia, carĭ culminéză în aceea, că: eu nu cunoscŭ nicĭ unŭ felŭ de naționalitate, ci cunoscŭ numai cetățenĭ maghiarĭ și că pentru supremația națiunei maghiare sunt gata a jertfi totulŭ.“

***

O nouă dovédă despre *îngrijirea ce o manifestă administrația ungurescă* față cu instrucțiunea în scólele nóstre românescĭ nĭ-a dat'o de curêndŭ comitetulŭ administrativŭ alŭ comitatului Hunedórei, restabilindŭ în postulŭ sĕu pe unŭ învĕțătorŭ, cu numele Petrișorŭ, care a fostŭ destituitŭ din partea administrației fondurilorŭ grănițărescĭ.

***

Cu arangiarea *vênătórei din Gurghiu* la care va sosì prințulŭ de corónă Rudolf cu prințulŭ de Wales în 8 séu 9 Octomvre, este însărcinatŭ br. Colomanŭ Kemeny.

***

Din Londra se telegrafiază, că cu ocasiunea constituirei biroului pentru congresulŭ geologicŭ, ale căruia ședințe s'au deschisŭ Lunea trecută, d-lŭ *Stefănescu*, profesorŭ la universitatea din Bucurescĭ și delegatulŭ României la acelŭ congresŭ, a avutŭ onórea a fi alesŭ printre vice-președințĭ.

***

„Ellenzék“ află, că fișpanulŭ Desideriu Banffy plănuesce *construirea unei căi ferate vicinale*, care plecândŭ dela stațiunea Betlénŭ a liniei ferate a Someșului, sĕ mérgă până la Itvanisa și de aicea prin valea Ilvei, Dornei, Pulnei și Moldovei la Câmpu-lungŭ, o stațiune a căilorŭ ferate vicinale din Bucovina.

Programa

Adunării generale a societății de fondŭ teatralŭ românŭ și a festivitățilorŭ ce se vorŭ ține la Lugoșŭ.

I. In 28. Septemvre 1888 Vinerĭ.

Primirea óspeților ŭ la gara călei ferate din partea Comitetului arangiatorŭ. Incortelarea lorŭ. Séra la 9 óre convenire de cunoscință împrumutată la Hotelŭ „Concordia“.

II. In 29 Septemvre 1888 Sâmbătă.

1. Participare la serviciulŭ D-deescŭ în biserica gr. cath. și gr. orientală la $8^1/_2$ óre. Cântările se vorŭ esecuta prin chorulŭ societății rom. de cantŭ din Caransebeșŭ.

2. La 10 óre se adună publiculŭ în sala ședințelorŭ. Se alege o deputațiune de 3 membri spre a învita pe președintele la adunarea generală.

3. Președintele va deschide adunarea generală.

4. Președintele și óspeții vorŭ fi bineventațĭ din partea comitetului arangiatorŭ în numele Lugoșenilorŭ.

5. S'alegŭ doi notarĭ pentru ședințele adunării.

6. Secretarulŭ societății va ceti raportulŭ cemitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea gen. ultimă încóce.

7. Se alege o comissiune de 5 membri pentru esaminarea raportului și pentru propunerĭ.

8. Cassariulŭ comitetului societății va ceti raportulŭ despre starea cassei cu sporiulŭ dela ultima adunare încóce și peste totŭ despre averea ei.

9. Se alege o comissiune de 5 membri pentru esaminarea raportului Cassariului.

10. Se alege o comissiune de 5 membri, carĭ în înțelesulŭ § 4 din Statute vorŭ câștiga membri fundatorĭ ordinarĭ și ajutătorĭ pentru societate.

11. Simion Popețiu va ceti discursulŭ sĕu.

12. Președintele încheiă ședința.

III. Séra concertŭ și teatru.

Piesele și persónele se vorŭ face cunoscute prin afișe.*)

13. *La concertŭ va cânta:*

a). Chorulŭ bărbătescŭ alŭ Reuniunei române de cântărĭ și musica din Lugoșŭ.

b) D-șóra Tesdora Nedelcu.

c) D-șóra Sidonia Maiorŭ

d) D. Dr. Dem. Florescu și d-sóra Sofia Florescu.

e) D-șóra Cornelia Beșanŭ

f) Chorulŭ mixtŭ alŭ Reuniunei rom. de cantŭ și musica din Lugoșŭ.

14. *La teatru se va joca:* „Tigrulŭ bengalicŭ“ séu „modernulŭ Othello“ Comediă în 1 act.

Persóne:

D-șóra Cornelia Ianculescu.
D-șóra Emilia Cosgaria
D-lŭ Aug. Tuculia.
D-lŭ Virgilŭ Thomiciu.

Cinelŭ-cinelŭ, comediă poporală de V. Alexandri în 1 actŭ.

Persóne:

D-șóra Cornelia Ianculescu.
D-șóra Emilia Cosgaria.
D-șóra Teodora Nedelcu.
D-lŭ Dr. Dem. Florescu.
D-lŭ Aug. Tuculia

15. Cina Comună.

IV. In 30 Septemvre Dumineca.

16. Președintele deschide ședința și procesulŭ verbalŭ alŭ ședinței din 29 Sept. se cetesce și autentică.

17. Raportulŭ comissiunei pentru câștigarea membrilorŭ noi.

18. Raportulŭ comissiunei asupra socoțilorŭ cassariului.

19. Raportulŭ comissiunei asupra raportului Comitetului și alte propunerĭ în interesulŭ fondului de teatru.

20. Propunerea adunării gen. din Șomcuta-mare despre unŭ premiu de 300 pentru cea mai bună piesă teatrală originală, conformŭ decisului de sub Nr. 6. a adunării gen. din Oravița.

21. Se va decide loculŭ adunării gen. pro 1889.

22. Se elege o comissiune de 3 membri spre autenticarea protocolului.

23. Președintele încheiă ședința.

V. Banchetŭ.

Corulŭ rom. din Caransebeșŭ și Lugoșŭ va esecuta mai multe cântărĭ.

24. La 4 óre d. m. Emulațiunea corurilorŭ plugarilorŭ cu cântărĭ vocale pentru premiile Lugoșienilorŭ:

1. unŭ pocalŭ d'argintŭ,
2. unŭ bĕțŭ de tactŭ,
3. unŭ accordion,

și a privațilorŭ:

4. Victor Mihályi,
5. Michail Bésán,
6. Coriolan Brediceanŭ.

Corulŭ reuniunei rom. de cânt. din Caransebeșŭ deschide emulațiunea cu o cântare, apoi vorŭ emula corurile plugarilorŭ cu câte o cântare din comuna Babșia, Belințiu, Budințiu, Bocșia rom., Costeiulŭ m., Gavoșdia, Gruinŭ, Herendiescĭ, Ictarŭ, Paniova, Rachitta, Satu micŭ, Selbagielŭ, Silha, Susanovetz.

Emulațiunea se va încheia prin corulŭ bărbătescŭ a Reuniunei rom. de cant. și musică din Lugoșŭ.

25. Urméză judecata juriului compusŭ de către subscrisulŭ comitetŭ arangiatorŭ din 5 bărbațĭ de specialitate și neinteresațĭ, apoi împărțirea premiilorŭ.

Corulŭ care nu va obține atare premiu, va primì litere de recunoscință și de aducere aminte pentru conlucrarea la festivitățile adunărei generale.

VI. Séra la 9 óre.

26. Petrecere de jocŭ.

Datŭ din ședința comitetului arangiatorŭ ținută în Lugoșŭ în 10 Septemvre 1888.

Mich. D. Beșianŭ, președ. **Dr. S. Petroviciu**, secretarŭ.

*) Déoă suntemŭ bine informațĭ. Red.

Disolvarea Camerilorŭ române.

La 20 a l. c. *camerile române* au fostŭ disolvate. După ce s'a făcutŭ formalitatea deschiderei, cetindu-se unŭ scurtŭ mesagiu, prin care se enunță, că senatorii și deputații au fostŭ convocațĭ în sesiune estraordinară spre a fi încunosciințațĭ, că unŭ apelŭ nou la țéră devenindŭ necesarŭ, corpurile legiuitóre urméză a fi disolvate, —se dă cetire următorului mesagiu de disolvare:

Carolŭ I, Prin grația lui Dumnedeu și voința națională Rege alŭ României. La toțĭ de față și viitorĭ sĕnătate.

Asupra raportului consiliului nostru de miniștri cu Nr. 448.

Avêndŭ în vedere raportulŭ consiliului nostru de miniștri dela 1 Septemvre curentŭ sub Nr. 427.

In virtutea art. 95 din constituțiune am decretatŭ și decretămŭ cele ce urméză:

Art. 1. *Adunările legiuitóre suntŭ și rĕmânŭ disolvate.*

Art. 2. Corpurile electorale pentru alegerea deputațilorŭ și senatorilorŭ viitórelorŭ adunărĭ legiuitóre suntŭ convocate în ordinea și termenile de mai jos.

Pentru deputați

Colegiulŭ I. în diua de Mercurĭ 12 Octomvre.

Colegiulŭ II în diua de Joi 13 Octomvre.

Colegiulŭ III în diua de Vinerĭ 14 Octomvre.

In diua de Dumineca 2 Octomvre va avea locŭ alegerea delegațilorŭ colegiului alŭ III-lea conformŭ art. 68 din legea electorală.

Pentru senatorĭ

Colegiulŭ I în diua de Dumineca 16 Octomvre.

Colegiulŭ II în diua de Lunĭ 17 Octomvre.

Colegiulŭ universitarŭ din Bucurescĭ și Iașĭ în diua de Marțĭ 18 Octomvre.

Art. 3. Adunările legiuitóre suntŭ convocate în sesiune extraordinară în diua de 1 Noemvre.

Art. 4. Președintele consiliului nostru de miniștri este însărcinatŭ cu aducerea la îndeplinire a presentului decret.

CAROLŬ.

Nr. 2607.

Sinaia, 8 (20) Sept. 1888.

Urméză iscăliturile miniștrilorŭ.

România și Exposiția din Parisŭ.

„Epoca“ publică o nouă scrisóre a d-lui *G. Berger*, directorŭ generalŭ alŭ exploatărei la Exposiția universală dela Parisŭ, adresată prințului *George Bibescu*, președintele comitetului național românŭ.

In acéstă scrisóre d-lŭ Berger face cunoscutŭ, că póte pune la disposiția Expoasnților ŭ românĭ o suprafață de peste 400 m. p. în galeriile diverselorŭ produse industriale. Acestŭ locŭ este aședatŭ fórte bine între Portugalia, Serbia, Luxemburg și Statele-Unite ale Americei de Nordŭ; are în lăuntrulŭ sĕu galerii și o fațadă, pe unŭ drumŭ de comunicațiă însemnată, a cărei decorare pitorésca va fi ușóră. La cățĭ-va metri dela acéstă secțiune, la dorința comitetului naționalŭ, s'a destinatŭ, întrĕ grădinĭ, unŭ spațiu menitŭ pentru construirea unui *restaurantŭ românŭ*. In sfârșitŭ s'au luatŭ mĕsurile necesare, ca sĕ se cedeze României unŭ compartimentŭ de 200 m. p. în galeriile Agriculturei.

D-lŭ Berger îșĭ esprimă speranța, că în aceste condițiunĭ participarea industriașilorŭ, meseriașilorŭ și agricultorilorŭ României va fi fórte complectă și strălucită. Reese din acéstă scrisóre a d-lui Berger, că comitetulŭ naționalŭ românŭ va avé la disposițiă: unŭ compartimentŭ specialŭ de peste 400, în faptŭ de 416 m. p.; unŭ locŭ pentru restaurantŭ de 200 m. p.; unŭ compartimentŭ în galeriile agriculturei de 200 m. p. Totalŭ 816 m. p., în locŭ de 375 m. p., care'i fuseră dațĭ la începutŭ.

NECROLOGŬ.

Eufemia de Horváth născ. **Lobonțiu**, în anulŭ alŭ 42 alŭ scumpei sale viețĭ, și alŭ 26 alŭ fericitei căsĕtorii, după lungĭ și grele suferințe, astădĭ la $8^1/_2$ óre diminéța, fiindŭ împărtășită cu sântele taine, șĭ-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului. Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpei defuncte se vorŭ transporta Vinerĭ, în 9/21 Septemvre a. c. la 4 óre după amédŭ, din casa părintéscă, strada Măcelarilorŭ Nr. 30, în cimiterulŭ dela biserica ortodoxă română din suburbiulŭ „Pórta Turnului“ spre repausŭ eternŭ.

Cuprinșĭ de adêncă durere aducemŭ acéstă jalnică scire tuturorŭ consângenilorŭ și cunoscuțilorŭ.

Sibiiu, 7 (19) Septem., 1888.

Simeonŭ de Horváth, procurorŭ reg. de statŭ în Deva, ca sociu., *Camillŭ, Aureliu* și *Costançe de Horváth*, ca fii.; *Nicolau Lobonțiu, Iosefina Lobonțiu*, vĕd. Dr. *Demetriu Răcuciu*, ca frate resp. soră.; *Nicolau Lobonțiu* și *Teodosie Lobonțiu*, ca verĭ, *Iléna* comtesă de *Kún*, măr. *Nicolau Lobonțiu, Ana Sterca Șuluțiu* măr. *Nicolau Lobonțiu*, ca cumnate.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 22 Septemvre. Foile scriu în modulŭ celŭ mai simpaticŭ despre memoriile împĕratului Fridericŭ. Unele diare accentuéză că în aceste memorii se găsescŭ surprindĕtóre deslușirĭ cu privire la afacerile militare, și că ele rĕspândescŭ cea dintâiu lumină autentică asupra greutățilorŭ ce le-a întêmpinatŭ fundarea împĕrăției germane la statele dela sudŭ. Foile esprimă dorința ca tóte aceste memorii sĕ fiă publicate.

Bruxela, 22 Septemvre. In urma intervențiunei regelui a cădutŭ proiectulŭ, după care avea sĕ se țină unŭ meetingŭ alŭ catolicilorŭ din Belgia cu scopŭ de a protesta în contra călĕtoriei împĕratului germanŭ la Roma.

Sofia, 22 Septemvre. Cu tóte că diarele continuă de a se ocupa cu situațiunea în Macedonia, nu este nicĭ o causă de neliniștire, deórece guvernulŭ bulgarŭ a făcutŭ categorice declarațiunĭ în privința pasivității sale.

Roma, 22 Septemvre. Papa Leo XIII pregătesce unŭ discursŭ importantŭ asupra situațiunei sfântului scaunŭ, ce veiesce sĕ-lŭ țină în 28 Septemvre n. când va primi marele conductŭ de peregrinĭ. P'aicĭ nu se crede, că se vorŭ face schimbărĭ în diecesa de Diakovar.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ .	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.94	„	11.—
Imperialĭ	„	9.94	„	10.—
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.90
Renta de hârtiă 5%	90.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.70
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.39
Renta de hârtiă austriacă	81.60
Renta de argintŭ austriacă	82.65
Renta de aurŭ austriacă	110.80
Losurĭ din 1860	139.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	878.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	306.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	312.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.62^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.50
Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nru. 9315—1888. 26 M 1—1

PUBLICAŢIUNE.

Budgetulŭ percepţiunilorŭ şi erogaţiunilorŭ comunei orăşenescĭ Braşovŭ pentru anulŭ 1889 dimpreună cu aparţinĕtórele acluse se află, conformŭ §. 125 alŭ art. de lege XXII din 1886, în biroulŭ primarului, *uliţa căldărarilorŭ No. 519-a*, în decursŭ de 15 ḑile spre esaminare din partea fiecăruia.

Fiecărui *supusŭ dărei comunale* 'i stă în liberă voiă, ca pănă în *27 Septemvrie a. c.* sĕ 'şĭ aşternă la subscrisulŭ magistratŭ eventualele observaţiunĭ.

Braşovŭ, 11 Septemvre 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nro. 715 ex 1888.
a. f. sc. c. d.

Escriere de concursŭ.

La administraţiunea fondurilorŭ scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului este de ocupatŭ unŭ postŭ de practicantŭ pentru ajutoriu la resolvirea pieselorŭ şi la ţinerea archivei.

Cu acestŭ postŭ e împreunatŭ salariulŭ de patru sute florinĭ v. a. pe anŭ.

Dela concurinte se recere ca sĕ dovedéscă cu documente valide după lege că:

1. A absolvatŭ facultatea de drepturĭ ordinarminte.
2. Că scie limba română, maghiară şi germană în graiu şi în scrisŭ. Candidaţii de advocaţĭ vorŭ fi preferiţĭ.

Suplicele cu documente cu totŭ se vorŭ adresa la „Comisiunea administratóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ“, în Năsĕudŭ pănă la *16 Octomvre, la 6 óre după améḑă.*

Carĭ se vorŭ trimite mai târḑiu nu se vorŭ considera.

Din şedinţa comisiunei administratóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, la 28 Iuliu 1888.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.**

Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Besztercze, 1888 Sept. 15.

Láttam: **Báró Bánffy,** m. p. főispán, kir. biztos.

155,3—3

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.